

9 НАРУШУВАЊА НА ОРГАНИЗМОТ КАКО РЕЗУЛТАТ НА ВЛИЈАНИЕТО НА ВИСОКИ И НИСКИ ТЕМПЕРАТУРИ

9.1 НАРУШУВАЊА НАСТАНАТИ ПОД ВЛИЈАНИЕ НА ВИСОКИТЕ ТЕМПЕРАТУРИ

9.1.1 Изгореници

Изгорениците се отворени повреди кои настануваат под влијание на високи температури на кожата и подлабоките делови на телото. Причината може да биде: оган, врели предмети, пареа и плин. Изгорениците може да настанат и како резултат на електрична енергија, зрачење или сонце.

Препознавање:

- Кај полесните изгореници кожата е црвена, лесно отечена и болна
- Кај тешките изгореници се појавуваат меури и изразита болка

Ако е изгорен и подлабокиот дел од кожата и поткожното ткиво, изгорениците може да бидат и црни или налик на пергамент. Ваквите изгореници обично не се болни бидејќи се уништени и нервите во подрачјето на изгорениците, но околната кожа која е помалку изгорена е силно болна.

Повредата е тешка ако зафаќа поголема површина и оди во длабочина на ткивото.

Изгорениците често се инфицираат, а можат да бидат и причина за значителен губиток на телесна течност и појава на шок.

Пред укажувањето на првата помош потребно е да:

- се определи тежината на изгорениците,
- се определат условите околноста кои можат да доведат до усложнување на состојбата на настраданиот,
- се превземаат соодветни мерки во зависност од тежината на изгорениците.

Тежината на изгорениците зависи од:

- длабочина,
- големина на изгорениците,
- медицинската состојба пред моментот на изгорувањето,
- придружни повреди.

Постапки за гаснење на облеката што гори

Начини на гаснење на запалена облека кај повредениот

Сува постапка:

- спречете го повредениот да трча во паника, застанете го и легнете го на земја,
- тркалајте го повредениот по земјата или замотајте го во дебела ткаенина од вратот кон нозете и гаснете го огнот со тапкање со рацете во иста насока.

Со помош на вода:

- пред употреба на вода, секогаш прво проверете дали во близина на повредениот има извор на електрична струја.

Со помош на апарат за гаснење на пожар:

- внимавајте на очите на повредениот.

Постапки за ладење на изгореницата

Што е можно порано започнете со ладење на изгорениот дел - уште на самото место на несреќа.

Важно:

Со вода се ладат исклучиво плитките изгореници кои зафаќаат мала површина од телото.

Постапка на ладење на изгорениците:

- Отстранете ја облеката која не е прилепена за кожата.
- Залепената облека не ја отстранувајте со сила, туку засечете ја.
- Изгореното место ладете го 15 до 20 минути, со ладна вода или млака од чешма или туш, се додека болките не се намалат.
- Избегнувајте ладење на изгоретините со многу ладна вода.
- Никогаш за ладење не користете мраз

Запомнете: Ладете ја изгореницата, а не повредениот

Прва помош:

1	Преземете мерки за обезбедување на местото.
2	Изгасете ја облеката доколку гори.
3	Смирете го и охрабрувајте го повредениот.
4	Отстранете го накитот (прстени, на-
раквици, рачен часовник) што по-
рано, додека изгорениот дел не
отекол.

5

Оладете ја изгореницата (налевајте ладна вода на изгореницата најмалку 10 минути).

6

По ладењето направете преврска:

- поставете газа или газа за изгореници на местото на изгореницата,
- преврзете ја изгорената површина сосема лабаво со стерилен завој,
- направете имобилизација на изгорениот дел за да се намалат болката и ширењето на инфекциите.

7

Повредениот поставете го лежечка положба, а ако се изгорени и дишните патишта во седечка положба. Со мирување или имобилизација на изгорениот дел ја намалуваат болката и ширењето на инфекција.

8

Повикајте ИМП или советувајте го повредениот да побара лекарска помош.

9

Заштитете го повредениот од студ или топлина.

10

Ублажете ја жедта со влажнење на усните на повредениот.

11

Третирајте за шок - набљудувајте и забележувајте ги виталните знаци- свест, пулс, дишење

Забрането е:

- нанесување на лосиони, масти или масла на изгореното место.
- не ја допирајте изгорената површина или меурите.
- не ги отстранувајте залепените парчиња облека или предмети од изгореното место.
- ако изгорениците се предизвикани како резултат на хемиски причини оладете ја зафатената површина најмалку 20 минути.